

8612965

รหัสโครงการ 396

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
เรื่อง

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชารอง
จังหวัดสระแก้ว

THE GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF FARM STAY
TOURISM ACCORDING TO THE KING'S PHILOSOPHY OF SA KAEO
PROVINCE

อาจารย์พัชราภรณ์ จันทระมา
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

รายงานวิจัยฉบับนี้ ได้รับทุนอุดหนุนจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
งบประมาณแผ่นดิน โดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ปีงบประมาณ 2563

ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ ๒๗๖/๖๔

จาก

สำนักงานวิจัยแห่งชาติ

หัวข้อวิจัย	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชาราชของ จังหวัดสระแก้ว
ชื่อผู้วิจัย	อาจารย์พัชรภรณ์ จันทร์ฉาย
หน่วยงาน	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
ปีงบประมาณ	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชาราช 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชาราช 3) เพื่อสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชาราช และ 4) เพื่อประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และประเมินผลการทดลองท่องเที่ยว ผลสรุปที่ได้ พบว่า การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ รูปแบบที่ 6 (F) ชุมชนหรือกลุ่มชาวบ้านที่รวมกลุ่มกันพัฒนาภูมิปัญญาทางการเกษตร จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนผู้ประเมิน รองลงมาเป็นรูปแบบที่ 4 (D) ศูนย์การเรียนรู้หรืออนุรักษ์ภูมิปัญญาทางการเกษตร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ของจำนวนผู้ประเมิน และ รูปแบบที่ 3 (C) แหล่งเกษตรเอกชนหรือชาวบ้านที่ไม่ได้มุ่งเน้นการท่องเที่ยวแต่มีภูมิปัญญา หรือเทคนิควิธีการที่น่าสนใจเป็นที่ยอมรับจากคนภายนอก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนผู้ประเมินตามลำดับ และลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ แสดงความคิดเห็นด้วยกับลักษณะการทำเกษตรที่มีความดึงดูดใจ จำนวนเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ข้อที่ 4 จุดเด่นด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน ประเพณีและวัฒนธรรม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของจำนวนผู้ประเมิน รองลงมาเป็น ข้อที่ 1 จุดเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนผู้ประเมิน ข้อ 5. จุดเด่นด้านวิสาหกิจชุมชน การสร้างเครือข่ายความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนผู้ประเมิน และข้อ 7.จุดเด่นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนผู้ประเมิน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ฟาร์มสเตย์, การบริหารจัดการ, การจัดการท่องเที่ยว

Research Title THE GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF FARM STAY
TOURISM ACCORDING TO THE KING'S PHILOSOPHY OF SA KAEO
PROVINCE

Author Patcharapom Jantarakast

Faculty Bachelor of Arts

Budget Year 2020

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the potential of communities to guide the development of farm-stay tourism according to the King's Philosophy 2) To study the guidelines for a farm stay tourism development according to the King's Philosophy 3) To create a farm stay tourism model according to the King's Philosophy 4) To assess the quality standards of agricultural tourism sites and evaluate the results of field trips The results was found that, the assessment of agricultural tourism quality standards. The agro tourism management model is a form 6 type F community that developed agricultural local wisdom of 8 people, accounting for 40 percent of the assessor. Followed model is form 4 type D, 7 people of agricultural wisdom learning or conservation centers, accounting for 35 percent of the assessors and model 3 type C, Private farms who do not focus on tourism but have local wisdom or techniques and methods that are interesting until 5 people are accepted by outsiders, accounting for 25 percent of the number of assessors. And the style of farming that is attractive Also commented on the attraction farming style. The number is from largest to smallest as follows: No 4. local wisdom Community way of life Tradition and culture of 9 people accounted for 45 percent of the assessors. Followed by No. 1, the strength of sufficiency economy and the new agricultural theory of 5 people, accounting for 25 percent of the assessors. No 5. Strengths of Community Enterprises Building strength networks of 4 local communities, accounting for 20 percent of the assessors and No.7 Strengths of agricultural tourism activities of 2 people, accounting for 10 percent of the assessors.

Keyword: Farm Stay, Management, Tourism Management

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา
ของจังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ประชาชนในพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดสระแก้ว ที่ให้
ความร่วมมือเป็นอย่างดี เอื้อเฟื้อสถานที่ ข้อมูลประกอบรายงานวิจัย และขอขอบคุณสำหรับทุน
สนับสนุนการวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
งบประมาณแผ่นดิน โดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563

พัชราภรณ์ จันทร์มาภู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
สัญลักษณ์และคำย่อ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	7
2.2 แนวทางตามศาสตร์พระราชากับการขับเคลื่อนเกษตรทฤษฎีใหม่	14
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน	26
2.4 แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์	31
2.5 แนวคิดโมเดลธุรกิจ	41
2.6 แนวคิด SWOT Analysis	44
2.7 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว	45
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
2.9 กรอบแนวคิดวิจัย	64
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	66
3.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	66
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
3.3 เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	68
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 4 ผลการวิจัย	74
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	139
5.1 สรุปผลการวิจัย	139
5.2 ข้อเสนอแนะ	154
บรรณานุกรม	154
ภาคผนวก	155

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก ก เครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถาม	160
ภาคผนวก ข ข้อมูลชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ผลิตภัณฑ์ในชุมชน	196
ภาคผนวก ข ภาพประกอบงานวิจัย	199
ประวัติผู้วิจัย	204

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน	75
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมการจัดการการท่องเที่ยว	76
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการ	76
4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรองรับแหล่งท่องเที่ยว	78
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการให้บริการแหล่งท่องเที่ยว	79
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดึงดูดแหล่งท่องเที่ยว	80
7	ข้อมูลปฏิทินชุมชน อาชีพ วัฒนธรรมชุมชนและวันสำคัญของชุมชน	83
8	ข้อมูลวันสำคัญและวัฒนธรรมชุมชน	83
9	ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน	84
10	แสดงผลการวิเคราะห์ SWOTS Analysis	86
11	แสดงผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix	88
12	แสดงแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์	92
13	แสดงคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินแบ่งตามระดับ	98
14	แสดงคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินระดับดีเยี่ยม	98
15	แสดงคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินระดับดีมาก	99
16	แสดงคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินระดับดี	99
17	แสดงคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินระดับปานกลาง	100
18	แสดงคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ตอบแบบประเมินระดับต่ำ	101
19	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 1	101
20	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 1.1-1.7	104
21	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 1.8	107
22	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 1.9-1.11	108
23	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 2	109
24	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 2.1-2.6	111
25	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 3	114
26	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 3.1-3.11	116
27	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 4	121
28	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 4.1-4.2	122
29	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 4.3-4.6	125
30	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 4.7	127
31	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 5	128
32	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบที่ 5.1-5.5	129
33	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ทดลองท่องเที่ยว	131
34	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลรวมองค์ประกอบการท่องเที่ยว	133
35	แสดงคะแนนสรุปผลรวมผู้ตอบแบบประเมินองค์ประกอบการท่องเที่ยวรายด้าน	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

36	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลรวมรูปแบบการจัดการฯ	136
37	แสดงค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน	136
38	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของชุมชนในด้านต่างๆ	138

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นระบบ	10
2 การศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนในระดับหมู่บ้าน	13
3 ศาสตร์พระราชา	15
4 ตามรอยศาสตร์พระราชาสู่เส้นทางราชบุรี – นครปฐม	23
5 ตามรอยศาสตร์พระราชาสู่เส้นทางระยอง	24
6 ตามรอยศาสตร์พระราชาสู่เส้นทางจันทบุรี	25
7 The 9 Building Blocks (The Business Model Canvas)	42
8 การวิเคราะห์ SWOT	44
9 กรอบแนวคิดการวิจัย	64
10 โลโก้วิเทศคุณชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	82
11 ภาพ ก) ศาลตาปู่ ข) วัดบ้านต๋น	84
12 ภาพ ก) แก้มลิงพรหมโหด ข) มหาวิทยาลัยเกษตรกร	84
13 ภาพ ก) ฐานกิจกรรมการเรียนรู้ไม้กวาดแม่เปิง ข) ฐานเรียนรู้ไทย-กัมพูชา	85
14 ภาพ ก) โฮมสเตย์ ข) การพัฒนาต่อยอดเลือกเป็นกระเป๋ใส่ข้าวสาร	85
15 เส้นทางท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตำบลบ้านด่าน	86
16 ภาพโมเดลธุรกิจแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชาส่งจังหวัดสระแก้ว	91
17 บ้านนางสมุล ดวงสัมฤทธิ์	94
18 บ้านนายเหรียญชัย มาวงษ์	95
19 แสดงแบบจำลองการสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตามศาสตร์พระราชา	96
20 การเผยแพร่ข้อมูลงานวิจัยบนเว็บไซต์	199
21 ภาพเส้นทางท่องเที่ยวแบบฟาร์มสเตย์ตำบลบ้านด่าน	199
22 ป้ายประชาสัมพันธ์สำหรับการออกร้านขายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	200
23 แผ่นพับประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยวของชุมชน	201
24 กิจกรรมศึกษาดูงาน ณ เลือกจันบูร	202
25 กิจกรรมศึกษาดูงาน ณ โครงการพระราชดำริอ่าวคังกระเบน	202
26 อบรมความรู้การเปลี่ยนบ้านเป็นฟาร์มสเตย์	203
27 กิจกรรมการตลาดเส้นทางท่องเที่ยว	203